

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0237

Birgitta Åkerson
Projektledare

Yttrande avseende motion Verka för offentligt drivna vårdboenden

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens remissvar/yttrande avseende motionen Verka för offentligt drivna vårdboenden i enlighet med tjänsteskrivelse 2021-08-26 samt överlämna remissvaret/yttrandet till kommunstyrelsen som nämndens yttrande.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har fått en motion på remiss av kommunkontoret.

I motionen (Vänsterpartiet) 2020-06-03 föreslås att kommunfullmäktige beslutar

att kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för att Kommunförbundet Skåne, istället för att göra stora ramupphandlingar, utarbeta ett system där kommunerna bedriver de aktuella boendena och behandlingarna i offentlig regi.

Förvaltningen har tagit fram förslag till yttrande, tjänsteskrivelse 2021-08-18.

Underlag för beslutet

- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-08-18 Yttrande avseende motion Verka för offentligt drivna vårdboenden
- Motion (Vänsterpartiet) 2020-06-03 Verka för offentligt drivna vårdboenden

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0237

Ärendet

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden har fått en motion på remiss av kommunkontoret.

I motionen (Vänsterpartiet) 2020-06-03 föreslås att kommunfullmäktige beslutar

att kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för att Kommunförbundet Skåne, istället för att göra stora ramupphandlingar, utarbeta ett system där kommunerna bedriver de aktuella boendena och behandlingarna i offentlig regi.

I motionen föreslås att boendeplaceringarna, precis som idag, ska bekostas av de kommuner som använder platserna. Skånes samtliga kommuner garanterar enligt förslaget de gemensamma kostnaderna för investeringen och för de eventuellt obesatta platserna.

Vidare föreslås i motionen att för samverkan gällande boenden och behandlingar som inte varje enskild kommun kan bedriva bör antingen

- nuvarande bolag VoB Syd AB få ett vidgat uppdrag till att även omfatta samverkan boendeplaceringar tex LSS och äldreomsorg eller

- ett liknande bolag utvecklas för samverkan boendeplaceringar inom tex LSS och äldreomsorg.

Skånes kommuner har ramavtal avseende vård- och omsorg

När offentlig sektor gör upphandlingar och inte vet exakt hur mycket av någonting som behövs eller exakt när det behövs så finns det möjlighet att teckna ett så kallat ramavtal. Ett ramavtal är en ram för att definiera vad som omfattas av avtalet och vad som i enlighet med den här omfattningen kan "avropas" ifrån avtalet. Ett avrop är det som den upphandlande myndigheten gör varje gång de köper ifrån och i enlighet med ett ramavtal.¹

För boendeplaceringar och behandlingar som inte varje enskild kommun kan driva har Skånes kommuner tagit fram ramavtal.

Vård- och omsorgsförvaltningens köp av externa platser

¹ <https://inkopsradet.se/expert/sa-fungerar-ramavtal/> 2021-05-27

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0237

Det bedöms finnas två skäl att köpa externa platser utöver de platser förvaltningen bedriver eller som har upphandlats av vård- och omsorgsnämnden - kompetensbrist eller platsbrist.²

Inom äldreomsorgen används dock dessa ramavtal i väldigt liten utsträckning. Äldreomsorgen har en särskild inriktning på Papegojelyckan så Lunds kommun har stor möjlighet att ta emot brukare med särskilda behov inom sin egen verksamhet. Papegojelyckan är ett särskilt boende för personer med särskilda behov, fyra demens- och två psykiatriavdelningar med totalt 48 lägenheter. Papegojelyckan har högre kompetens kring demens och utmanande beteende än övriga särskilda boenden enligt SoL inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet. Övrig verksamhet använder sig vid behov av den kompetens som finns på Papegojelyckan även i andra ärenden. Vård- och omsorgsförvaltningen har även demenssjuksköterskor och Silviasystrar med särskild kompetens. Dessutom finns stöd att tillgå från Region Skåne i särskilda ärenden.

Inom LSS används avrop av ramavtal i något högre utsträckning. De nytillkomna platser som köpts är barn- och ungdomsplatser eller till följd av tillfällig platsbrist.

En del av de externa platserna som vård- och omsorgsförvaltningen köper idag, avser brukare som bott 20-30 år på externt boende, då förvaltningen tidigare år inte kunde erbjuda dem boende inom Lunds kommun. Förvaltningen hade kunnat svara för boende inom Lunds kommuns verksamhet idag- då det nu finns kompetens, men förvaltningen bedömer inte att brukarna ska behöva flytta efter så lång tid.³

Inom socialtjänstens område Kommunernas VoB Syd AB

I motionen föreslås enligt ovan att antingen

- nuvarande bolag VoB Syd AB få ett vidgat uppdrag till att även omfatta samverkan boendeplaceringar tex LSS och äldreomsorg eller
- ett liknande bolag utvecklas för samverkan boendeplaceringar inom tex LSS och äldreomsorg.

VoB Syd AB är ett offentligägt företag som sedan starten 2004 tillhandahåller tjänster inom socialtjänstens område individ och familjeomsorg. Bolaget drivs på samhällsnyttig grund utan vinstsyfte. Ägare är kommunalförbundet VoB Kronoberg och Skånes kommuner

² Myndighetschef 2021-06-02

³ Myndighetschef 2021-06-02

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0237

och därigenom indirekt samtliga kommuner och i Kronoberg och Skåne.⁴

VoB Syd AB drev vid ingången av 2020 fem HVB, behandlings- och utredningsverksamheter för ungdomar, barn och föräldrar. Bolaget har under 2020 även drivit Familjehemsresursen, Skyddat boende samt Lägenhets- och stödboende. Under en del av 2020 drev VoB även Öppenvårdsteamet, verksamheten avvecklades augusti 2020.⁵

I årsredovisningen för 2020 anges att under 2019 svarade ägarkommunerna för ca 81% av köp VoB Syd AB:s tjänster, 19% var köp av andra kommuner i landet.⁶

Lokalisering av verksamhet

Förvaltningen vill lyfta fram lokaliseringsprincipen i kommunallagens 2 kap 1 §, att kommuner själva får ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar.

Utifrån lokaliseringsprincipen bedömer förvaltningen att Lunds kommun i första hand bör planera för att kommunen, när så bedöms möjligt, själv ska anordna vård- och omsorgsverksamhet avseende vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde inom Lunds kommun. Det ideala bedöms vara att invånare i Lunds kommun inte ska behöva lämna Lunds kommun för att få sina behov tillgodosedda. Om ett gemensamt bolag för Skånes kommuner inrättas finns det inget som säger att boendeplatser skulle lokaliseras till Lunds kommun.

Föredragning

Lunds kommun använder idag externa platser utöver egen/extern regi, i liten omfattning.

För vård- och omsorgsförvaltningens målgrupper inom äldreomsorg och LSS bedöms i första hand den bästa lokaliseringen av verksamheten vara inom Lunds kommun. Lunds kommun har genom sin storlek kapacitet att svara för övervägande delar av vård- och omsorg inom egen eller extern regi. Användningen av externa platser för vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde, oavsett driftsform, bedöms som ett andrahandsval.

Vård- och omsorgsförvaltningens behov av att placera brukare på externa platser utöver egen/extern regi är litet. Behov finns endast för brukare med mycket speciella behov.

⁴ <https://vob.se/om-vob> 2021-05-20

⁵ Digital årsredovisning VoB Syd 2020 s. 3

⁶ Digital årsredovisning VoB Syd 2020 s. 20

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0237

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att i specifika fall innebär dagens ramavtal tillgång till större utbud av specialiserad kompetens. Utifrån att vård- och omsorgsförvaltningens behov är begränsat och placeringar oftast beror på mycket speciella behov, bedöms nuvarande ramavtal utifrån kommunernas gemensamma upphandling av externa platser tillgodose förvaltningens behov.

Beredning

Ärendet har tagits fram i samråd med myndighetsfunktionen. Förvaltningen har varit i kontakt med upphandlingsansvarig på Skånes kommuner.

Barnets bästa

Barnets rättigheter och brukares behov av vård- och omsorg ska tillgodoses för brukare oavsett driftsform. Därmed bedöms ärendet inte påverka barn.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Behov av vård- och omsorg för brukare med funktionsnedsättning ska tillgodoses oavsett driftsform. Därmed bedöms ärendet inte påverka personer med funktionsnedsättning.

Ekonomiska konsekvenser

Vid avrop av ramavtal svarar respektive kommun som använder boende/behandlingen för kostnaderna för boendet/behandlingen.

Enligt motionen svarar respektive kommun som använder boende/behandlingen för kostnaderna för boendet/behandlingen, även vid ett eventuellt inrättande av boende och behandling i gemensam offentlig regi med andra kommuner.

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Birgitta Åkerson
Projektledare

Beslutet skickas till

För kännedom: Kommunkontoret